

20190070108

LIGJ PËR PËRDORIMIN E GJUHËVE

Neni 1

(1) Në tërë territorin në Republikën e Maqedonisë dhe në marrëdhëniet e saj ndërkombëtare gjuhë zyrtare është gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik.

(2) Gjuhë tjetër që e flasin së paku 20% e qytetarëve (gjuha shqipe), gjithashtu është gjuhë zyrtare dhe alfabeti i saj, në pajtim me këtë ligj.

(3) Në të gjitha organet e pushtetit shtetëror në Republikën e Maqedonisë, institucionet qendrore, ndërmarrjet publike, agjencitë, drejtoritë, entet dhe organizatat, komisionet, personat juridikë që kryejnë autorizime publike në pajtim me ligjin dhe institucionet tjera, gjuhë zyrtare krahas gjuhës maqedonase dhe alfabetit të saj është edhe gjuha që e flasin 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabeti i saj, në mënyrë të përcaktuar me këtë ligj.

(4) Në njësitë e vetëqeverisjes lokale gjuha dhe alfabeti që e shfrytëzojnë së paku 20% e qytetarëve është gjuhë zyrtare, krahas gjuhës maqedonase dhe alfabetit të saj cirilik. Për përdorimin e gjuhëve dhe alfabeteve në të cilat flasin më pak se 20% e qytetarëve në njësitë e vetëqeverisjes lokale, vendosin organet e njësive të vetëqeverisjes lokale.

Neni 2

(1) Qytetarët kanë të drejtë ta përdorin cilëndo nga gjuhët e theksuara zyrtare dhe alfabetet e tyre nga neni 1 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji, ndërsa institucionet nga neni 1 paragrafi (3) të këtij ligji si dhe institucionet tjera e kanë për obligim që t'u mundësojnë qytetarëve shfrytëzim, përdorim dhe zbatim të atyre gjuhëve zyrtare dhe alfabeteve të tyre në cilëndo qoftë procedurë, si edhe zbatim të atyre procedurave në atë gjuhë zyrtare dhe në atë alfabet.

(2) Në pajtim me të drejtën e qytetarëve që ta përdorin cilëndo nga gjuhët e cekura zyrtare nga neni 1 paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji në procedurat gjyqësore, administrative, ekzekutive, procedurat parahetimore dhe hetimore, procedurat penale dhe për kundërvajtje, procedurat kontestimore dhe jashtëkontestimore, procedurat për ekzekutimin e sanksioneve, si dhe procedurat tjera të parapara me ligje tjera. Gjykatat, prokuroritë publike, si dhe të gjitha organet tjera, trupat dhe institucionet tjera janë të obliguara ta mundësojnë shfrytëzimin, përdorimin dhe zbatimin e cilësdo prej gjuhëve zyrtare nga neni 1 paragrafët (1) dhe (2) dhe alfabetet e tyre në ato procedura dhe procedura tjera.

(3) Në institucionet e pushtetit shtetëror në Republikën e Maqedonisë nga neni 1 paragrafi (3) i këtij ligji, gjuhë zyrtare krahas gjuhës maqedonase dhe alfabetit të saj është edhe gjuha të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabeti i saj në: komunikim, përdorim dhe zbatim në të gjitha procedurat e qytetarëve para të gjitha organeve të cilat e përbëjnë pushtetin shtetëror (Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, Presidenti i Republikës së Maqedonisë, Qeveria e Republikës së Maqedonisë, gjyqësia, prokuroria publike), Gjykata Kushtetuese e Republikës së Maqedonisë, Avokati i Popullit i Republikës së Maqedonisë, në procesin zgjedhor, arsim, shkencë, shëndetësi, kulturë, gjatë zbatimit të autorizimeve policore, në veprimtarinë radiodifuzive, noteri, përmbarim, objekte infrastrukturore, evidencën e amzës, dokumentet personale, financat, ekonomi, si dhe në sferat tjera.

Neni 3

Funksionarë të zgjedhur ose të emëruar të institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, si dhe institucionet tjera selia e të cilave është në Shkup ose komunat në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, në komunikimin e tyre zyrtar e përdorin gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj, nëse së paku njëri prej funksionarëve të zgjedhur ose të emëruar flet gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase.

Neni 4

(1) Në punën e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë gjuhë zyrtare është gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabeti i saj.

(2) Deputeti, funksionari i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, në seancën e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë dhe në mbledhjet e trupave punues flet edhe në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë.

(3) Deputeti, që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë kur kryeson me seancën e Kuvendit ose me mbledhjet e trupave punues, të njëjtat i kryeson në atë gjuhë.

(4) Deputeti, funksionari i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, materialet i merr në kohë, përkatësisht i dorëzon edhe në gjuhën dhe alfabetin e tij që të shërbejnë në seancë të Kuvendit ose në mbledhje të trupave punues.

(5) Stenogramet nga seanca e Kuvendit të Republikës së Maqedonisë dhe nga mbledhjet e trupave punues, si dhe materialet dhe dokumentet tjera lëshohen dhe ruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe në alfabetin e saj.

(6) Të gjitha ligjet dhe aktet tjera të miratuara nga Kuvendi i Republikës së Maqedonisë publikohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

Neni 5

(1) Në punën e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë gjuhë zyrtare është gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabeti i saj.

(2) Seancat e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë kryesohen në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik.

(3) Kur me seancat e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë, me mbledhjet e komisioneve, si dhe me Kolegjiun e përgjithshëm të sekretarëve shtetërorë kryeson funksionar i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën gjuhë e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, të njëjtat i kryeson në atë gjuhë dhe alfabet.

(4) Funksionari i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën gjuhë e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, në komisionet dhe në Kolegjiun e përgjithshëm të sekretarëve shtetërorë flet edhe në atë gjuhë.

(5) Funksionari i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, e të cilën gjuhë e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, materialet i merr në kohë, përkatësisht i dorëzon edhe në gjuhën dhe alfabetin e tij që t'i shërbejnë në seancë të Qeverisë të Republikës së Maqedonisë, në komisionet dhe në Kolegjiun e përgjithshëm të sekretarëve shtetërorë.

(6) Stenogramet nga seanca e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, nga mbledhja e komisioneve dhe Kolegjiun i përgjithshëm i sekretarëve shtetërorë, si dhe materialet dhe dokumentet tjera lëshohen dhe ruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe në alfabetin e saj.

(7) Të gjitha aktet e miratuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë lëshohen dhe publikohen në gjuhën maqedonase dhe në alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

Neni 6

(1) Institucionet nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, si dhe të gjitha institucionet tjera janë të obliguara me detyrë zyrtare të sigurojnë që përdorimi, komunikimi dhe procedurat të zhvillohen në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj, nëse personi, përkatësisht pjesëmarrësi flet gjuhë të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë.

(2) Të gjitha vendimet dhe aktet e tjera, si dhe legjitimacionet që dalin nga kompetenca e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) i këtij ligji, si dhe të gjitha institucioneve tjera, janë në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj nëse personi, përkatësisht pjesëmarrësi flet gjuhë të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë.

(3) Personi i zgjedhur ose i emëruar që flet gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë, emrin personal në vendimet dhe aktet tjera në kuadër të kompetencave të institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, si edhe në të gjitha institucionet tjera, e shkruan në gjuhën dhe alfabetin e tij.

(4) Ueb faqet e institucioneve nga neni 1 i këtij ligji dhe përmbajtja e ueb faqeve krahas gjuhës maqedonase dhe alfabetit të saj, detyrimisht publikohen edhe në gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

Neni 7

(1) Emrat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, si dhe të të gjitha institucioneve tjera dhe njësitë të tyre rajonale në njësitë e vetëqeverisjes lokale në të cilën së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase edhe në Shkup, do të shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj, si dhe në gjuhën angleze. Emrat do të jenë me madhësi dhe font të njëjtë, me ç'rast emri në gjuhën maqedonase dhe me alfabetin e saj do të shkruhet i pari.

(2) Në zyrat rajonale të organeve të administratës shtetërore që mbulojnë së paku një njësi të vetëqeverisjes lokale në të cilën së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë të ndryshme nga maqedonishtja, emrat e zyrave do të shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(3) Vulat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji dhe të të gjitha institucioneve tjera me seli në Shkup apo në njësitë e vetëqeverisjes lokale në të cilën së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, janë të shkruara në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(4) Institucionet nga paragrafi 1 i këtij neni do të mundësojnë dhe kontribuojnë që në punë në mënyrë efektive të shfrytëzohen, përdoren dhe zbatohen gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik dhe gjuha që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabeti i saj.

Neni 8

(1) Kartëmonedhat dhe monedhat, si dhe pullat postare do të përmbajnë simbole që e përfaqësojnë trashëgiminë kulturore të qytetarëve që e flasin gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(2) Pullat postare, fletëpagesat, raportet fiskale të lëshuara nga institucionet nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, faturat e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, banderolat, shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(3) Uniformat e policisë, të zjarrfikësve, të shëndetësisë; në Shkup dhe në komunat në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase janë të shkruara në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

Neni 9

(1) Në procedurat gjyqësore, administrative, ekzekutive, procedurat për ekzekutimin e sanksioneve, procedurat parahetimore dhe hetimore, procedurat penale dhe të kundërvajtjes, procedurat kontestimore dhe jashtëkontestimore, si dhe procedurat tjera para gjykatave, prokurorive publike, si dhe të gjitha organeve, trupave dhe institucioneve, zbatohet gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik, si dhe gjuha që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabeti i saj.

(2) Të gjitha procedurat nga paragrafi (1) i këtij neni mbahen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe alfabetin e saj, nëse gjykatësi, prokurori publik, pala apo pjesëmarrësi tjetër në procedurë është person që flet gjuhë, të cilën e flasin së paku 20% të qytetarëve në Republikën e Maqedonisë.

(3) Të gjitha vendimet, shkresat dhe aktet tjera që dalin nga procedurat nga paragrafi (1) i këtij neni miratohen dhe botohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj nëse gjykatësi, prokurori publik, pala apo pjesëmarrësi tjetër në procedurë është person që e flet gjuhë, të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë.

(4) Institucionet e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni obligohen që të mundësojnë përkthim të të gjitha dokumenteve dhe materialeve të nevojshme, si dhe përkthim simultan të ekspozëve, deklaratave dhe seancave gjyqësore në punën apo procedurat që mbahen.

(5) Mossigurimi i përkthimit të të gjitha dokumenteve dhe materialeve të nevojshme, përkatësisht mossigurimi i përkthimit simultan gjatë tërë kohëzgjatjes së procedurës paraqet shkelje esenciale të procedurës.

(6) Emrat e institucioneve të theksuara në paragrafin (1) të këtij neni në Shkup dhe në njësitë e vetëqeverisjes lokale në të cilën së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(7) Në institucionet e theksuara në paragrafin (1) të këtij neni me seli në rajonin që përfshin më shumë gjykata themelore prej të cilave së paku njëra prej tyre gjendet në njësinë e vetëqeverisjes lokale në të cilën flitet gjuhë zyrtare e ndryshme nga maqedonishtja, e të cilën e flasin 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, emrat gjithashtu do të shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve dhe alfabetin e saj.

(8) Shpenzimet që krijohen nga përkthimi për palët dhe pjesëmarrësit në procedurë, si dhe shpenzimet për përkthyes gjyqësor që krijohen me zbatimin e dispozitave të këtij ligji, janë barrë e mjeteve të institucioneve të theksuara në paragrafin (1) të këtij neni.

Neni 10

(1) Në procedurat para noterit, dokumentet noteriale dhe verifikimet mund të lëshohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

(2) Në procedurat para përmbaruesit, nëse pjesëmarrësi është person që e flet gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, urdhëresat, konkluzionet, procesverbalet, shënimet zyrtare dhe aktet tjera të përmbaruesve lëshohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabetin e saj.

Neni 11

(1) Institucionet kompetente për menaxhim me institucionet për ekzekutimin e sanksioneve, si dhe vetë institucionet kompetente për ekzekutimin e sanksioneve obligohen që në komunikim dhe në procedura ta zbatojnë gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj, si dhe gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj nëse personi për të cilin bëhet fjalë flet gjuhë që e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë.

(2) Institucionet kompetente për menaxhim me institucionet për ekzekutimin e sanksioneve si dhe institucionet kompetente për ekzekutimin e sanksioneve obligohen të mundësojnë që personat të cilët gjenden në këto institucione të flasin edhe në gjuhën që e flasin së paku 20% të qytetarëve dhe alfabetin e saj.

Neni 12

(1) Evidencat e amzës në Shkup dhe në njësitë e vetëqeverisjes lokale në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga maqedonishtja mbahen edhe në gjuhën zyrtare që e flet qytetari.

(2) Aktvendimet, certifikatat, vërtetimet si dhe aktet tjera botohen edhe në gjuhën zyrtare që e flet qytetari.

(3) Dokumentet personale dhe dokumentet e udhëtimit të qytetarëve që flasin në gjuhën të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj, me detyrë zyrtare lëshohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

Neni 13

(1) Për qytetarët që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin më pak se 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, formulari i letërnjoftimit shtypet edhe në gjuhën dhe alfabetin që e përdor qytetari.

(2) Për qytetarët që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin më pak se 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, me kërkesë të tyre personale, të dhënat për emrin personal që shënohen në letërnjoftim shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe në gjuhën dhe alfabetin që e përdor qytetari.

Neni 14

(1) Për qytetarët që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin më pak se 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, me kërkesë të tyre, formulari i dokumentit të udhëtimit dhe fletudhëtimi shtypet edhe në gjuhën dhe alfabetin që e përdor qytetari.

(2) Për qytetarët që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin më pak se 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, me kërkesë të tyre personale, të dhënat që shënohen në dokumentin e udhëtimit dhe në fletudhëtim shkruhen edhe në atë gjuhë dhe alfabet.

(3) Për qytetarët që flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, të cilën e flasin më pak se 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë, me kërkesë të tyre personale, të dhënat për emrin personal që shënohen në dokumentin e udhëtimit shkruhen edhe në gjuhën dhe alfabetin që e përdor qytetari.

Neni 15

Në mbledhjet e Komisionit Shtetëror të Zgjedhjeve dhe të komisioneve komunale të zgjedhjeve në Shkup dhe njësitë e vetëqeverisjes lokale, në të cilat së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase, gjatë realizimit të zgjedhjeve, në punën dhe procedurat e të gjitha komisioneve dhe trupave dhe institucioneve tjera, në mënyrë të barabartë shfrytëzohen, përdoren dhe zbatohen gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik dhe gjuha që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabeti i saj.

Neni 16

(1) Emri i rrugës, sheshit, urës dhe i objektit tjetër infrastrukturor në të gjitha njësitë e vetëqeverisjes lokale ku së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, si dhe në Shkup, shkruhet në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj, si dhe në gjuhët që janë të pranuarra përgjithësisht nga bashkësia ndërkombëtare.

(2) Në vendkalimet kufitare të Republikës së Maqedonisë dhe aeroportet që gjenden në rajonin ku së paku 20% e qytetarëve flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase, emrat e institucioneve, mbishkrimet tjera dhe udhërrëfyesit shkruhen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

Neni 17

(1) Të gjitha ligjet, aktet nënligjore, vendimet dhe shpalljet e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, që botohen në Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë, botohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabetin e saj.

Neni 18

(1) Për realizimin e qëllimeve të këtij ligji, për promovimin, mbrojtjen dhe zbatimin e barabartë të gjuhës zyrtare që e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabetit të saj, themelohet Agjencia për Zbatimin e Gjuhës që e Flasin së paku 20% e Qytetarëve të Republikës së Maqedonisë (në tekstin e mëtejshëm: Agjencia) me cilësinë e personit juridik, kompetente për standardizimin dhe përdorimin e barabartë të gjuhës të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë dhe alfabetit të saj me trupat ndihmëse për mbështetjen e institucioneve nga neni 1 paragrafi (3) dhe neni 2 paragrafi (3) të këtij ligji, si dhe të gjitha institucioneve tjera.

(2) Drejtorin e Agjencisë e zgjedh Qeveria e Republikës së Maqedonisë me thirrje publike të shpallur paraprakisht, me mandat prej 4 vitesh me të drejtë rizgjedhjeje.

(3) Në Agjenci, krahas përkthyesve të autorizuar gjyqësorë punësohen edhe linguistë dhe filologë të diplomuar të gjuhës shqipe, si dhe lektorë të licencuar.

(4) Drejtori e përfaqëson Agjencinë, udhëheq me punën e saj, i kryen punët e përcaktuara me këtë ligj dhe miraton program vjetor për punën e Agjencisë. Drejtori paraqet raport për punën e Agjencisë në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së paku një herë në vit deri më 31 mars në vitin rrjedhës për vitin paraprak.

(5) Mjetet për punën dhe funksionimin e Agjencisë sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Neni 19

Agjencia është kompetente për:

- dhënien e mbështetjes institucioneve në realizimin e obligimeve që burojnë nga ky ligj, duke përfshirë përkthimin dhe lekturimin e dokumenteve;

- lekturimin e të gjitha akteve që botohen në Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë;

- promovimin dhe marrjen e masave për avancimin e përdorimit të gjuhës që e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë;

- hartimin e raporteve për informimin e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë për zbatimin e kompetencave të saj;

- përgatitjen e materialeve analitike-profesionale nga kompetenca e saj për nevojat e Qeverisë të Republikës së Maqedonisë;

- dhënien e mendimeve profesionale për materialet që janë në funksion të zbatimit dhe avancimit të përdorimit të gjuhës që e flasin së paku 20% e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë;

- punë të tjera lidhur me zbatimin e qëllimeve të përcaktuara në këtë ligj.

Neni 20

(1) Për mbikëqyrje mbi zbatimin e plotë dhe konsekuent të dispozitave të këtij ligji që kanë të bëjnë me përdorimin e gjuhëve, themelohet Inspektorati për Përdorimin e Gjuhëve (në tekstin e mëtejshëm: Inspektorati), në përbërje të Ministrisë së Drejtësisë me cilësi të personit juridik.

(2) Parimet, kompetenca, organizimi i inspektimit dhe procedurat e mbikëqyrjes inspektuese të Inspektoratit për Përdorimin e Gjuhëve rregullohen me ligj të veçantë.

Neni 21

Qeveria e Republikës së Maqedonisë dhe të gjitha institucionet kompetente për zbatimin e dispozitave të këtij ligji, do të miratojnë masa për promovimin e zbatimit të të gjitha gjuhëve zyrtare, si dhe për garantimin e mbrojtjes së gjuhëve të bashkësive tjera, gjuha amtare e të cilave nuk është gjuhë zyrtare.

Neni 22

(1) Gjorbë në shumë prej 4.000 deri në 5.000 euro në kundërvlerë me denarë për kundërvajtje do t'u shqiptohet organeve të theksuara në nenin 1 paragrafi (3), nenin 2 paragrafi (3), si dhe të gjitha institucioneve tjera për mosrespektimin e dispozitave të këtij ligji.

(2) Gjorbë në shumë prej 30% të gjorbës së përcaktuar do t'i shqiptohet personit zyrtar dhe personit përgjegjës në organet nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 23

(1) Në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji, të gjitha institucionet kompetente obligohen që t'i miratojnë aktet nënligjore për zbatimin e këtij ligji.

(2) Në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji, institucionet obligohen t'i zbatojnë obligimet e theksuara në nenin 7 të këtij ligji.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonisë menjëherë pas hyrjes në fuqi të këtij ligji do të zhvillojë program për ngritjen e vetëdijes publike për zbatimin e këtij ligji.

(4) Në afat prej një viti, dispozitat e ligjeve tjera harmonizohen me dispozitat e këtij ligji.

(5) Në rast të mosharmonizimit të dispozitave të këtij ligji me dispozitat gjuhësore të ligjit tjetër, organet kanë për detyrë t'i zbatojnë dispozitat e këtij ligji.

Neni 24

Me miratimin e këtij ligji shfuqizohet Ligji për përdorimin e gjuhës që e flasin së paku 20% e qytetarëve në Republikën e Maqedonisë dhe në njësitë e vetëqeverisjes lokale ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 101/08 dhe 100/11).

Neni 25

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".